

Tokkoomaa Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana maamilan jiratotaa garigaramani

Gabaasa kan Mirga

Maamili tajajilaa ofeeggannoo mana deggerisaa hawaasa kesaa argataa kan jirataan mirgawan kanenii qabanii akkasumaas dhiheessaan mirgawan ittaanaan kaninin dhiheessuf nidirqamaan:

*Dhiheessaa jechoon Wal’aansaa Ofeeggannoo Ejensii Fayyaa Mana Waraqa Raga qabu dha (HHA)

*Maamila jechoon dhukkubsataa

1. Dhiheessaan oddefano barefaame wayye mirga yerro daaw’annaa durraa, fi dhiheesa faayeessuu ofeeggannoo maamila gara fuldura irrattii afaan ifan qopheesuun diriqaamaa. Bekkisiin barefaame namoota bekkumisaa afaan Ingilifaa haniqinaa qabanifii akka hubachuu danidaani fi namoonii hir’ina qaamaa arigachuu danidaanii ta’u qabaa, yoo mirgii issanii midhamee
2. **Dhiheessan oddefano walitti dhufeenya bulchaa dhiheesa, maqa bulcha, tesso daldala fi lakobisaa bilbilaa daldala iyyano kan itti fudhataan dabalaate qopheesuun diriqaamaa.**
3. **Dhiheessan beekisiin kan jechaa mirga fi ittigaafatamummaa maamile afaan duraa yookiin kanifilateen akkasumas akkata namotiniin hubataaniin , kafaliti malee, yoo baribachisa ta’e hika afaan dandayeessa fayadamuun qopheesuun diriqaamaa.**
4. Akkataa tolan akkasumas karoora mija’een ofeeggannoo fi tajaajila argachuu, ofeeggannoo fayyaa fudhatamaa qabuut adeemuu, wal’aansaa yookiin waalta’a ogeeyyii yaalaa fi ofeeggannoo nama gidduu galaa godhee, gudiinaa irrati daree hurrisaa fudhachuu, fooyyessuu, fi karoora fi tajaajila tilmaamuu.
5. Tajaajila fi miriga ittin hirmatuu fudhachuun duraa himaachu qabidaa, waa’ee beeksisuu qabida, akkasumas ofeeggannoo garaduraa ti fi yeroo waldhaansa hayyamuu yookiin diduu, kabajaa wajjin:
 - Filannoowan kan biraa ofeeggannoo mana barbaadaamu birra gayuuf akkasumas tajaajilawan kanenii diduu irrati bu’aa dandeettii ta’aan kan arigamanii dha.
 - **Tilmaamii hundaa xumuruu.**
 - **Ofeeggannoo faayeessuuf ta’uu, tilmaamii waan hundumaa qabatee irrati irikachuun.**
 - **Karoraa ofeeggannoo hundeessuu fi jijjiirama godhuu.**
 - **Dameewan ofeeggannoo fayeessuuf ta’uu qabanii.**
 - **Irraa deddebii daawwanaa.**
 - **Bu’aa ofeeggannoo tilmaamamee, kaayyoo addan bayee kan maamila dabalatee, akkasumas balaawan fi bu’aawan eegamanii.**
 - **Dhiibbaawan kamiyyuu bu’a-qabeessummaa waldhaansa irrati dhiibbaa godhuu danidaani.**
 - **Jijjiramaa kamiyyuu ofeeggannoo fayeessuu kesatii.**

**Tokkoma Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana
maamilan jiratootaa garigaramani**

6. Jijjirama bekkamaa karoraa tajajjilaa fi dame wayyee murti jijjirama karoraa tajajjilaa dhihesiituun ta'uu kamiyyu fulduraattii himamuu qabaa.
7. **Tajajjila toorii ta'ee karoraa offeeggannoo kessaa hunidaa fudhadhuu.**
8. Tajajjila yookiin wal'aansa diduu.
9. Bekii, tajajjilawan fudhachuun duraa yookiin yerro dawanaa duraa, haniqinaa tajajjilaa offeeggannoo mana dhihesaa irraa arigamuu.
10. Oosso tajajjili duraa jalqabunii duraa dhihessaan hangamii tajajjilaf akka kaffalisiisuu himamuu qabaa, insuuraansee fayyaa irraa hanigammitii kaffaalitiin akkaa egamuu, sagaanitawaan hawasaa yookiin buuriqaleewan kan biraa **offeeggannoo-wal'aansaa fi garigarisa-wal'aansaa, yookiin kanibirraa kamiyyuu kan Federaalan fandii ta'uu yookiin saganitaa gargaarsa Federaala dhihesiituun bekamuu** dabalatee, yoo kan bekkamuu ta'ee, Maamili meqaa kafaluuf diriqamaa akka qabu, fi hangaa danidaametii dafuunii oddefannoo kamiyyuu kan jijjiramaa qabuu, dawanaa dhihesaa ittianuun duraa himamuu qabaa.
11. Hawasaa kesaatii tajajjiilii kanibirraa akka arigamuu bekkii, tajajjilawan offeeggannoo mana fi dhihesiituu dabalatee, akkasumas tajajjilawan kaniniifii oddefannoo essaa akka arigatuu.
12. Tolaan dhihesiituuwan arigamaan kessaa filadhuu akkasumas hanigaa tajajjiilii jalqabamenii bodeele yoo ta'ee dhihesiituuwan jijjiruuf, insuuraansee fayyaa, insuuraansee offeeggannoo tibba-dheraa, deggersa wal'aansaa yookiin saganitaa fayyaa kanibirraa, yookiin saganitaawan hawasaa.
13. Oddefannoo xunifaa, faayinaansii, fi kan wal'aansaa matayyaatti eeguu qabidan, akkasumas imaammatawan fi tartiibawan kandhihesootaa akkataa oddefannoo saniinin saaxil-baasuu danidaani gorisaamuu taa'uu qabaan, **Bu'aa fi Xiinxaluu Tuuta Oddefannoo (OASIS) bekkisisa xunifaa mamilaawan hunidaa oddunii issanii OASIS ni guramee dabalatee.**
14. Galmeemamilaan issani irraa fi oddefannoo galmeewan akkataa galmeewan fayyaa Minnesota agarsiisu irraa arigachuu, Seera-dhaabbattaa,
15. Namootaa lenjii sirrittii arigataanin akkasumas hojjii issan raaw'achuuf dandayeesa qabaniin tajajjila arigadhuu.
16. Amala gaariin fi kabajaan yalaami, akkasumasii qabeenyii kan mamilaa kabajaan yalaama.
17. Midhaa jechaa, **kan sammuu, salaa** fi qama **midhaawan buriqii issa hinibekaminee dabalatee**, dagataamu, saamicha faayinaansii/**qabeenyaa akka hintaneet fayyadamu**, fi miidhaa hunidaa kamiyyuu gochaa ga'eessa salphaatti miidhaan irra ga'uu fi gochaa miidhaa Minors jallaati haguugamuu irra bilisa ta'ii
18. Qabatamaan, tajajjilawan yookiin kaffaliiti irrattii jijjiirama durisaani bekkisuu, **tajajjila murtaa'eef faayeessaame ta'ee durisaani, yoo dhihesaan tajajjiili offeeggannoo hindeegaamine, yookiin dhihesaan durisee offeeggannoo ademaa jiruu hirisuu yokiin kan xumuraa jedhee amanee.**
19. Tajajjiilawan xumuraama jiranifii sababa dhihesaa beekuu.

20. Tarsiimoowan fi qajeelfamawan kan dhihesaa ceesisuu fi gad dhiisuu, affan maamilan hubataanin, fi namota hirina qama qabanifisii diriirfamaa ta'ee, dawana duraa madaallii guyyota hojjii 4 kessatii beeksisifamuu qaba. Dhihesaan yoo ta'ee maamila calaa ceesisaa yookiin gad dhiisaa:

- **Ceesiisuun yookiin gad dhiisuun kanbaribachisuu sababini issa dhihesaan fi doktori karoraa offeeggannoo irrattii itti-gaafatamaa qabanii fedhaa maamila hinigunee jedhanii yoo waligalaan, hubataa maamila irratti irikachuun nagayummaa maamilaf dha;**
- **Maamila yookiin kaffalaan tajajjiila dhihateef kaffaluu hinqabanii;**
- **Ceesiisuun yookiin gad dhiisuun madaalawaa kan itita'ee sababini issa doktori karoraa offeeggannoo irrattii itti-gaafatamuuma qabanii fi dhihesaan bu'aan fi karorii safaramuu arigameraa jedhaan yoo waligalaan, akkasumas dhihesaan fi doktori karoraa offeeggannoo irrattii itti-gaafatamuuma qabanii maamilaf tajajjiili hinbaribachisuu jedhanii yoo waligalaan dha;**
- **Maamili tajajjiila diduu, yookiin Ceesiisuun yookiin gad dhiisuu kessa filuu**
- **Dhihesaan kan murteessuu, tarsiimoo dhihesaan sirreessee jala kaayoo-jiruu gad dhiisuu dubbachuuf sababin issa ulaagaa daree kana illaluf, maamile saan (yookiin nama biraa mana maamila kessa) amali kan rakkisuu, midhuu, yookiin naannoo offeeggannoo maamila kenaamuu yookiin dandheetiin dhihesaa akka mishaat dalaguu akka-hamaat hirate hindeeggaree dha. Dhihesaan kan assit annu kana maamila sababaa gad dhiisuun duraa godhuu diriqama qabaa.**
 - **Maamila gorsuu, bakka-bu'aa (yoo kamiyyuu), doktora(wan) karoraa offeeggannoof ajajaa kenanii, fi maamilaf durisee offeeggannoo qabatamaan-hojjataa ture yookiin oogesotaa birra issan offeeggannoo dhihesuu fi tajajjiila gad dhiisuun bode (yoo kamiyyuu) gad dhifama sababa ta'e itti-gaafatamaan .**
 - **Rakkoo(wan) amala maamilatin dhihaatan hikkuf tattaaffii godhii, amala namota bira mana yookiin haala maamila, kesaa.**
 - **Maamila fi bakka-bu'aa (yoo kamiyyuu) dhiheessii, oddefannoo qunnamti ejensii biraa yookiin dhihesaa issa offeeggannoo dhihesuu danida'uu wajjiin.**
 - **Rakkoo (wan) fi tattaaffii rakkoo(wan) hikuuf godhaaman waraqaa itti mirkaneessi, akkasumas mirkaneessa kana galmees yaalaan kessatii galichii.**
- **Du'aa maamila.**
- **Haala ejensii dhiheesaa kan itti dalaguu**

**Tokkoma Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana
maamilan jiratotaa garigaramani**

21. Tajajjiila dhihesaa ofeeggannoo xumuramuu issaa yoo diqaatee guyyota sodomaa kessa durisaan bekkkisisuu. Barreeffamin kuni eessaatis hin iyyataamu:
- Tajajjiilawan kan arigataan qabamuu kan qabaan amala qaxaramuu konitrata dhihesaa ofeeggaanoo mana fi dhihesaa dhunifa tajajjiila ofeeggannoo kenu giduu, yookiin kan nama midhuu yookiin nannowam mija'aa hintane tajajjiila ofeegganno dhunifa dhihesaanit umuudhan;
 - Balaa-tasaa yookiin jijjirama bu'aa-qabeessa haala maamila irraa tajajjiila calaa karoraa tajajjiila amaa irraa fi ofeeggannoo mana dhihesaan nagenyaan gayyuu hindandenee bu'aa ta'aa jira jecho; yookiin
 - Dhiheesaan tajajjiilawanf kafalitii fudhachoo hinqabuu, issan xumarii tajajjiila itti qophayee yoo xiqatee guyyota kudhan durisee ta'uu qabaa.
22. Ceesisun qindaayee tajajjiila dhihesaa irrati oggaa jijjiiramin jira ta'ee.
23. Wayye tajajjiilawan komii garaa hojjataa fi filannoo maamile biraa, **waldhaansa yookiin ofeeggannoo** dhihaateera, yookiin dhihaatuu irra kufee jiraa, akkasumas lace ta'uu hanqatee yookiin kabajaa maamileef yookiin qabeenya maamile fi miriga jijjiirama tarsiimoowan fi tajajjiila irrati godhamuu yaada-kennuu, walitti-dhufeenya irra bilisaa ta'uu, dheekkamsa xumurama tajajjiila dabalatee. **Miriga gorsaa MN Adult Abuse Reporting Center (MAARC) irra arigachuu, sun kayyoon issa komi arigachuu fi naannoo qaraxaa male bilibila fayyaa sarara ho'aa, oddefanoo qunamiti issa, saa'at hojjii dhiheessota biyyana gafiifi.**
24. Akkamiti nama dhiheessaa mana walqabsiifamaa qabu rakkowan hikkuf ittigafatuma qabu akka dubbisiitu beekii akkasumas ofeeggannoo mana dhihessa qorachuu fi yalaa komii-cimaa hikuu qabuu.
25. oddefano dabalataa yookiin garigarisa dubbisuuf maqa fi tessoo, lakobisa bilibila nano yookiin ejeensy biyyaa beekii, **akkasumas, yoo barbaachisaa ta'ee iddoo maamilen jirataan waan abatamaan federaalaan ramaddi godhamuu.**
26. Mirgawan kanin namaatiin mirkaneessuu, yookiin bakka-bu'aa maamilan yookiin enyuule bakka bu'a kanta'ee, firomaa malee, **akkasumas miriga issa yookiin ishii midha-jabba dhiesaa yookiin qabatabaa biraa irrati dhagesisu shaakaluuf addafoyyuu yookiin adabbii kamiyyu bilisaa kan ta'ee.**
27. **Miriga galumsa gargaarsa lamaffa fi tajajjiilawan afaan akkasumas akkamiit tajajjiilawan kanenii seensa arigatan bekkuu qabidan.**
28. Bakkee meeshaa agarsiisaa elektroonika maamilan yookiin iddoo jirenyaat kesaati fudhatamaa ulaagaa naannoo wajjiin kayii.

Atii dhimma kamiyyuu dhihesaa kee wajjiin filatee mari'achuu danidetaa. Akka yaadannoo, dhiheessooni miriga kee mirikanessuu fi baribachiisa biraa hordofuu dhan hojjachuu qabanii dha. Iddoo dhiheessooni miriga kutaa kana kesa cabsaan, issan raawwii adabbii fi waraqaa-ragaa ti dhimma tanii dha.

Tokkoma Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana maamilan jiratota garigaramani

Dhihesaanii issa asin gadii jiranii godhuu diriqamaa qaba:

- Mirigaa kaniniin hanga danidaamee guttuman shaakaluuf jajjabeessii akkasumas gargaarii.
- Maqa fi lakobisaa bilibilaa namotaa fi dhaabbatawan tajajjiila sera fi mormaa kenaanii maamilawan fi jiratota mirigaa issan dhugomsuu barbaadaan dhiheessuu.
- Maamilawan yookiin jiratota garigarisaa oddefannoo witaaw offeeggannoo-wal'aansaa, garigarisaa wal'aansaa, saganitaa fayyaa kan biraa, yookiin tajajjiilawan sagantaa hawasaa kan kaffaluu kamiyyu garigaruuf tattaaffii godhii.
- Namotaa hirinaa qunnamtii qabaanif miidhakhama qabatamaa godhii, yookiin Ingiliffa malee afaan biraa issan dubaatanif.
- Odeeffannoo hundaa fi beeksisa afaan ifa ta'en akkasumas akkata maamilan yookiin jirataan hubatuun dhiheesi.

Dhihessaan kamiyyuu maamila yookiin jirataa mirigawan kutaa kana kessati tarefamaani kamiyyuu yerroo kamittii yookiin sababaa kamittile dhiisuu hinqabanii, haala tajajjiilawan jaliqabuu yookiin kontiraata jiraataa gargaruu kesaa senuu dabalatee.

Hiika fi Dirqisiisa Miriga

Mirigawan bu'aa maamilawan issan tajajjiilawan ofeeggannoo mana arigataanf hundeessamee dha. Dhihessaan ofeeggannoo mana hundi miriga kaniin fudhachuu diriqamaa. Komishiinar kana dirqisiisuun qabaa. Dhihessaan ofeeggannoo mana maamilan akka mirigawan kanin halaa tajajjiilawan ittiarigatuu godhee gafachuu fi fedhuu hin qabuu. Gabaasin mirigaa kana mirigawan biraa firaa maamila tajajjiilawan ofeeggannoo mana kesa arigatuu, nama tajajjiila ofeeggannoo mana dhihesuu, yookiin ofeeggannoo mana dhihesuuf eyyama qabuu bakka-buusuu yookiin xiqqeessuu hinqabanii.

Qabeenyaawan

Atii dhihessaa kee kan hayyamame akkataa asiin gadditii arigachuu danidetaa:

Maqa hayyama kan daldalaafi kkf. _____

Bilibilaa: _____

Emailii: _____

Tessoo: _____

Maqa yookiin mata duree nama rakoon yookiin iyyanoon issaa ilallamuu _____

Miidhaa shakkaaman, dhiisuu yookiin saamaa faayiinanse gaheessa miidhaaf-saaxilamee irrat godhamuu gabaasii:

JIDDU-GALA MIIDHAA GAHEESSA ITTI GABAASAAMU MINNESOTA (MAARC)

Phone: 1-844-880-1574

Odefannoo dabalataf:

[Eegumsa gaheessa miidhaf-saaxilamee fi miidhaa angafa \(https://mn.gov/dhs/adult-protection/\)](https://mn.gov/dhs/adult-protection/)

**Tokkoma Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana
maamilan jiratotaa garigaramani**

Yaada Komiwan hunidaaf miidhaa isan hin shakkaaman, dhiisuu yookiin saamaa faayiinanse gaheessa miidhaaf-saaxilamee, maloo biro mijeeffama fayyaa kommii kutaa fayyaa Minnesota kessati himadhuu:

KUTAA FAYYAA MINNESOTA

BIIROO FAYYAA HUMNA-QABACHUU IYYATA

PO Box 64970

St. Paul, Minnesota 55164-0970

Bilibilaa: 651-201-4201 or 1-800-369-7994

Faxi: 651-281-9796

health.ohfc-complaints@state.mn.us **Biiroo**

[Fayyaa Humna-Qabachuu Iyyatawan](#)

<https://www.health.state.mn.us/facilities/regulation/ohfc/index.html>

NAANNOO QARAXA MALEE EEJENCY FAYYAA MANA OFEEGGANNOO WAL'AANSAA SARARA
BILIBILAA

Komii fi gafii wayyee HHAs nannoo tif

Sa'atii hojji; M-F, 8:00 a.m. – 4:30 p.m. Ergaa 24/7 Kutaa Fayyaa

Minnesota irrattii dhisuu danidetaa

Biiroo Fayyaa Humna-qabachuu Iyyatawan

Bilibilaa: 651-201-4201 or 1-800-369-7994

Faxi: 651-281-9796

health.ohfc-complaints@state.mn.us

[Biiroo Fayyaa Humna-Qabachuu Iyyatawan](#)

<https://www.health.state.mn.us/facilities/regulation/ohfc/index.html>

Tajajjiila itti-iyata gafachuuf, maloo ofeegganno yerro dheraaf biroo Ombudsman yookiin birro Ombudsman Fayyaa Samuu fi Hanqina Guddinna iratti

BIROO OMBUDSMAN OFEEGGAANNOO YERRO DHERAAF

PO Box 64971

St. Paul, MN 55164-0971

1-800-657-3591 or 651-431-2555

MBA.OOLTC@state.mn.us

[Ombudsman for Long-Term Care \(http://www.mnaging.org/Advocate/OLTC.aspx\)](http://www.mnaging.org/Advocate/OLTC.aspx)

BIROO OMBUDSMAN FAYYAA SAMUU FI HANQINA GUDDINAA IRATTI

121 7th Place East

Metro Square Building

St. Paul, MN 55101-2117

1-800-657-3506 or 651-757-1800

Ombudsman.mhdd@state.mn.us

[Waajjira Ombudsman kan fayyaa samuu fi gudiinaa Hir'ina qaamaa \(https://mn.gov/omhdd/\)](https://mn.gov/omhdd/)

**Tokkoomaa Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana
maamilan jiratotaa garigaramani**

GARIGARISAA SEER-QABEESSA JIDDU-MINNESOTA/JIDDU-GALA SEERA HANQINA

(Sirnawan Ittisa fi Abukaattummaa)

430 First Avenue North, Suite 300

Minneapolis, MN 55401-1780

1-800-292-4150

mndlc@mylegalaid.org

[Legal Aid \(http://mylegalaid.org/\)](http://mylegalaid.org/)

KUTAA TAJAJJILAWAN KAN NAMA MINNESOTA

(garigarisa-wala'ansa Fraud fi wayye kafalitii miidhaa)

Tajajjiila too'achuu fi amanamummaa irra deebiin ilaaluu

PO Box 64982

St Paul, MN 55164-0982

1-800-657-3750 or 651-431-2650

DHS.SIRS@state.mn.us

SARARAA WALITIQABISIISUU KAN-CAALUU

(Jiddu-gala buriqaa Angafa fi Haniqina/ Eejency Angafa irrati) Boardi Angafa Minnesota

PO Box 64976

St. Paul, MN 55155

1-800-333-2433

senior.linkage@state.mn.us

[Senior LinkAge Line \(www.SeniorLinkageLine.com\)](http://www.SeniorLinkageLine.com)

JIDDU-GALA JIRENYAA OFIDENDA'EE

[Department of Employment and Economic Development - Living Independently](http://mn.gov/deed/job-seekers/disabilities/independent/)

[\(https://mn.gov/deed/job-seekers/disabilities/independent/\)](https://mn.gov/deed/job-seekers/disabilities/independent/)

Maqaa, tessoo fi lakobisaa bilibilaa arigachuuf website illalaa.

DHAABBATA FAYYADAMA WA'LAANSAA OFEEGGANNO FI JIDDU-GALA

FOYYA'INSA QULIQULINA MATII

Saganitaa Livanta LLC - BFCC-QIO

10820 Guilford Road, Suite 202

Annapolis Junction, MD 20701-1105

1-888-524-9900, TTY 1-888-985-8775

Tokkoma Federaalaa fi Bareeffama jalqabaa Mirga Ofeeggannoo biyya mana maamilan jiratotaa garigaramani

FAYYAA STRATIS

(Dhabaataa Quliquulamaa Foyyesuu)

2901 Metro Drive, Suite 400

Bloomington, MN 55425-1525

Bilibilaa: 952-854-3306

Qaraxa-hinkafalitu: 1-877-STRATIS (787-2847)

Faxi: 952-853-8503

info@stratishealth.org

Gaaffiiwan waliigalaa, maloo kanin dubisaa:

Kutaa Fayyaa Minnesota

Qoqqoddaa Qajeelcha Fayyaa

85 E. 7th Place

PO Box 64970

St. Paul, MN 55164-0970

651-201-4101

health.fpc-web@health.state.mn.us

[Kutaa Fayyaa Minnesota \(www.health.state.mn.us\)](http://www.health.state.mn.us)

Dhihesootaa akkataa Minnesota eeyama qabaniin fayadamuf, kutaa 144A.44, qoda kutaa 1 afaan malee sera Federalaa 42CFR 484.50. jalatii maamilawan bakka-bua'an dablata mul'ataa ta'ee jiraa. Mirigiiwan kunin maamilawan tajajjiila ofeegganno mana eejency eeyyama qabanii akkasumas issan eeyyama ofeegganno mana kesa dhiheesa ta'aani ofeeggannoo maamile jiratotaa garigaraman ofeeggannoo kenanii akka 144G irrati ibsaame irra arigatan walitti dhufeenna qaba.

Ofeeggannoo mana maamila fi bakka bu'a maamila bekkisisa mirigawan barefaman tajajjiili itti dhihatuu firisee dhihaatu qabaa. Dhihesaan yalli qabatamaa kamiyyu godhee maamila fi bakka bu'a maamila bekkisisa afaan maamila yookiin bakka bu'an mamila hubachuu danda'uun dhihesuu qaba.

Kutaa fayyaa Minnesota

Daangaa danbii fayyaa

P.O. Box 64900

St. Paul, Minnesota 55164-0900

651-201-4101

health.fpc-licensing@state.mn.us

Sadaasa 2019 irra deeb'ee

Odefannoo kaniniin uunkaa adda addan arigachuufi 651-201-4101 *kanan bilibilaa*.